

राज्यातील सार्वजनिक उपक्रमांनी त्यांचे
लेखे अंतिम झाल्यानंतर नफ्यात
आल्यास किमान लाभांश जाहिर
करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र. शासाऊ १०.१०/ प्र.क्र.२२/साउ

वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : २१ जून, २०१०

प्रस्तावना :

राज्यातील जे सार्वजनिक उपक्रम नफ्यात चालत आहेत त्यापैकी काही उपक्रम नफ्यात असून सुद्धा त्यांनी लाभांश जाहिर केला नसल्याचे भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी त्यांच्या दि. ३१.३.२००८ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या वाणिज्यिक अहवालात नमूद केले आहे. राज्य शासनाच्या अंगिकृत सार्वजनिक उपक्रमांपैकी काही उपक्रम हे कंपनी अधिनियम १९५६, तसेच काही उपक्रम केंद्र शासनाचा अधिनियम (उदा. राज्य वित्तीय महामंडळे अधिनियम) व काही उपक्रम राज्य शासनाचे अधिनियम (उदा. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ अधिनियम, सहकार अधिनियम) अशा विविध अधिनियमांतर्गत स्थापन करण्यात आली आहेत. सार्वजनिक उपक्रम ज्या आर्थिक वर्षामध्ये नफ्यात आले असेल अशा प्रत्येक उपक्रमाने प्रचलित अधिनियमातील तरतुदीनुसार त्या आर्थिक वर्षाकरीता संबंधित अधिनियमातील तरतुदीनुसार किमान किंवा उचित असा लाभांश जाहिर करणे अपेक्षित आहे. या अनुषंगाने सार्वजनिक उपक्रमांचे लेखे तयार करणे व लाभांश जाहिर करणे याबाबत योग्य त्या सूचना निर्गमित करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय :

राज्यातील प्रत्येक सार्वजनिक उपक्रमाने आर्थिक वर्ष समाप्तीनंतर त्यांच्याशी संबंधित प्रचलित अधिनियमातील तरतुदीनुसार संपलेल्या आर्थिक वर्षाचे लेखे विहित मुदतीत पूर्ण करावेत. या लेख्यांच्या आधारे जे सार्वजनिक उपक्रम नफ्यात आले असतील, अशा प्रत्येक उपक्रमाने त्यांच्याशी संबंधित अधिनियमातील तरतुदी लक्षात घेऊन किमान लाभांश किंवा उचित असा लाभांश जाहिर करणे अपेक्षित आहे.

२. वरीलप्रमाणे किमान लाभांश जाहिर करण्याबाबतची जबाबदारी उपक्रमाचे व्यवस्थापकीय संचालक/मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांची राहिल. तसेच आर्थिक वर्ष समाप्तीनंतर संबंधित प्रशासकीय विभागाचे सचिवांचे स्तरावर नफ्यात असणाऱ्या उपक्रमाने उचित असा लाभांश जाहिर करण्याबाबतचा आढावा घेण्यात यावा.

३. उपक्रमाला जर आर्थिक वर्षात झालेला संपूर्ण नफा इतर कारणासाठी नियोजित करावयाचा असेल म्हणजेच नफा असूनसुद्धा लाभांश जाहिर करावयाचा नसेल तर अशा प्रकारच्या निकडीचे समर्थन देऊन किमान लाभांश जाहिर न करण्याच्या प्रस्तावास संचालक मंडळाची मान्यता घेऊन प्रशासकीय विभागामार्फत वित्त विभागाची सहमती घेण्यात यावी. अशा बाबींवरील सहमती अपवादात्मक परिस्थितीत देण्यात यावी. यासंदर्भात कोणतीही अनियमितता होणार नाही याबाबतची दक्षता संबंधित उपक्रमाच्या व्यवस्थापकीय संचालक/मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी घ्यावी व यासंदर्भात कोणतीही अनियमितता आढळल्यास प्रशासकीय विभागाने संबंधितांवर योग्य ती कारवाई करावी.

संगोपक संश्लेषणात्मक झालेला :- २०१००७१२१५ रोजी २००९
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

विद्याधर कानडे

(विद्याधर कानडे)

प्रधान सचिव, वित्त विभाग

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव

मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. मुख्य सचिव यांचे सहसचिव

सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग

सर्व सार्वजनिक उपक्रमाचे व्यवस्थापकीय संचालक/मुख्य कार्यकारी अधिकारी

महालेखापाल (लेखा व लेखापरीक्षा)(वाणिज्यिक), मुंबई-१/नागपूर-२

विभागातील सर्व सहसचिव/उपसचिव

निवड नस्ती (साउ)